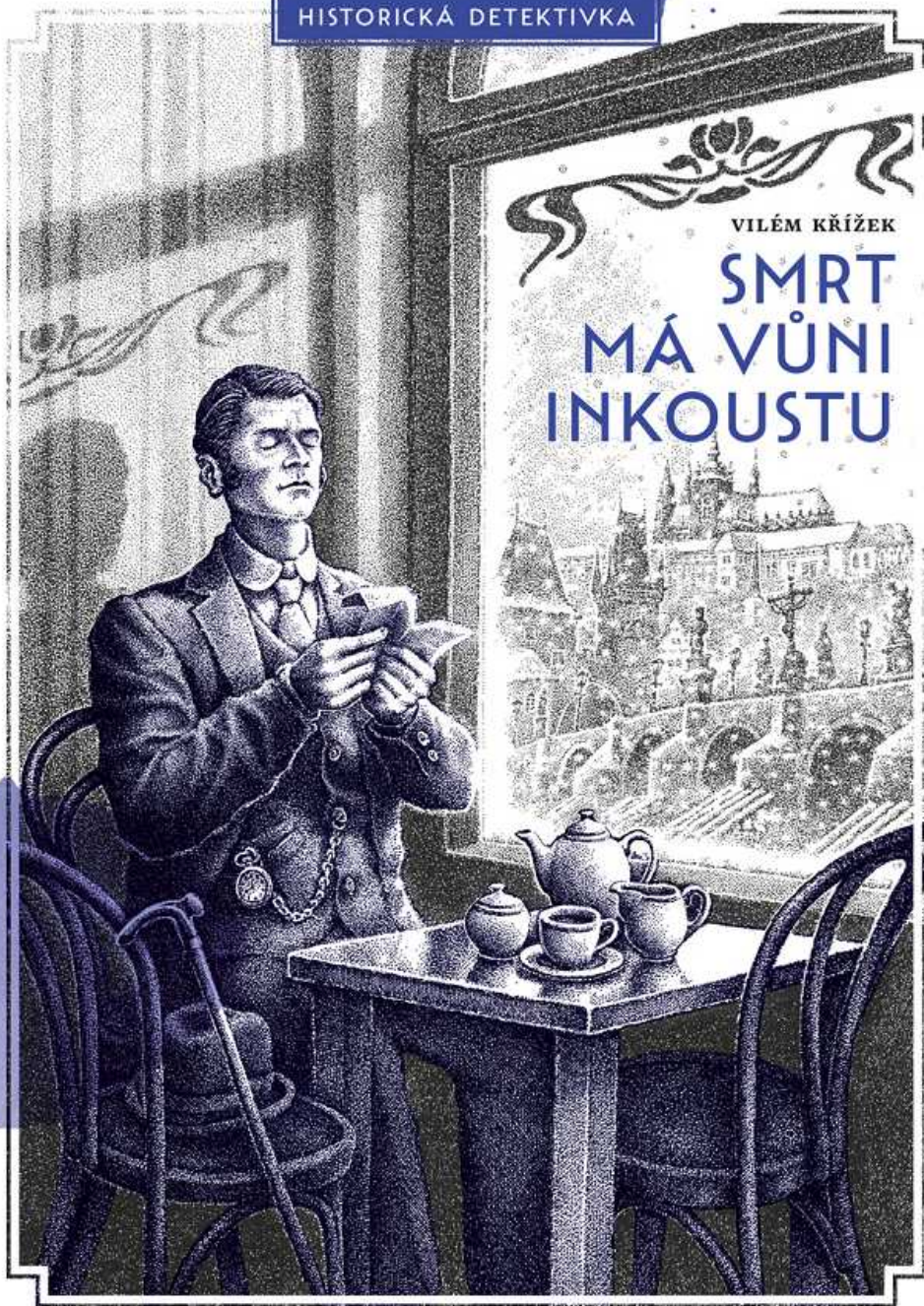

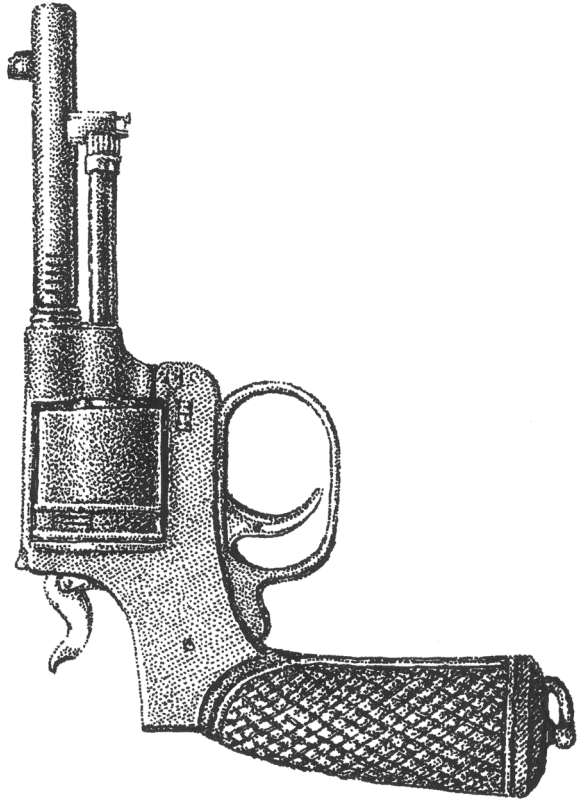
HISTORICKÁ DETEKTIVKA

VILÉM KRÍŽEK

SMRT MÁ VŮNI INKOUSTU

MYSTERY PRESS

SMRT MÁ VŮNI INKOSTU

VILÉM KŘÍŽEK

SMRT
MÁ VŮNI
INKOUSTU

Mystery Press

2017

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Vilém Křížek, 2017

Cover © Jan Klimeš, 2017

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2017

ISBN 978-80-7588-023-9

CHLAPEC V PŘEPYCHOVÉM POKOJI

Uprostřed honosně zařízeného pokoje ozářeného tlumeným světlem seděl mladík, bezmála ještě chlapec. V útlých bílých prstech svíral sklenku z broušeného skla a co chvíli usrkl z temně rubínového moku, jako by se tím snažil zakrýt nebo zahnat neklid. Těkal očima po místnosti, kterou důvěrně znal, jen aby se nemusel pohledem střetnout se svým hostem.

Lenošku s mosaznými ornamenty, na níž spočíval, dělil od zdobného křesílka naproti jen jednoduchý nízký stolek z leštěného černého mramoru. Mladík byl rád, že tam je. Così na návštěvníkovi v něm probouzelo hluboké znepokojení.

O nic nejde, pomyslel si. Nemám důvod se obávat.

Nepomohlo to.

Gramofon v rohu na ebenovém stolku přehrával Schubertovu čtvrtou symfonii. Mladík se však výjimečně na hudbu nedokázal soustředit – vnímal jen slova svého hosta, nepříjemně drsný hlas, ale pečlivě modulovanou, kultivovanou řeč.

Nemám důvod nesouhlasit. Odmítnout by bylo bláhové.

Ve sklence už žádné portské nezbylo. Mohl by se natáhnout a dolít si, ale jako by ho cosi drželo na místě. Působil v té chvíli jako moment zvěčněný sochařem, skulptura nerozhodného mladého muže krásy typu Michelangelova Davida, s nádhernými kadeřemi, tělem štíhlého atleta a půvabnou tváří, ale zcela rozdílného charakteru – váhavého, dokonce bojácného. Jindy by snad mohl budit docela odlišný dojem, nyní byl ale vážný a nejistý.

„Souhlasím,“ řekl. Vlastní hlas mu náhle zněl cize.

Jeho host přikývl, aniž z něj spustil oči.

Mladý muž napůl čekal, že řekne něco jako *víte, co se může stát, pokud mne jen jediným slovem prozradíte nebo za splnění svého úkolu budete štědře odměněn*, ale on namísto toho jen mlčky vstal, z věšáku vedle dveří sebral klobouk a plášť, pokynul mu a opustil místnost. Jeho mlčení bylo významnější než jakékoli ujiťování. *Spoléhám na to, že naši úmluvu dodržíte, a není vám již třeba nic dalšího vysvětlovat*, říkalo snad. Veškerá slova navíc by byla zbytečná.

A mladík to velmi dobře věděl. Nevzepře se. Koneckonců, jemu uposlechnutí jedině prospěje.

Tak proč má pocit, jako by mu někdo vrazil do srdce ledový nůž?

Pokojem znělo jen tiché pravidelné praskání, ale mladému muži zabranému do úvah chvíli trvalo, než si uvědomil, že hudba dohrála a deska se otáčí naprázdno.

MUŽ S CITLIVÝM NOSEM

„Stůjte. Dál nechoďte.“

Adela Marie Richterová se zaraženě zastavila v půli kroku. Začínala pomalu litovat, že přišla za mužem, který ji sice přijal a nechal služebnou, aby ji k němu uvedla, ale teď k ní stál nezdvořile zády a namísto pozdravu jí nařídil zůstat na místě.

Od chvíle, kdy se objevila u branky, šlo všechno špatně. Po zazvonění čekala venku v zimě několik minut, než jí služebná otevřela. Téměř se zdálo, že malá baculatá žena oblečená v tmavých šatech s bílým límečkem a hedvábnou zástěrou je němá – pozvala ji dovnitř jen gestem, kývla na ni, kudy má jít... Takové chování by se nikde jinde nestrělo. Teprve než ji zanechala v salonku pro hosty, prohlásila ta podivná žena: „Chvilku tu počkejte. Jestli chcete, uvařím čaj, ale osobně bych to nedoporučila, pán tu teď má jen takový hrozně nechutný.“

Načež ani nepočkala na odpověď a zmizela ve vedlejším pokoji.

Paní Richterová si nepotrpěla na přílišné zdvořilosti, ale tohle jí bezmála vyrazilo dech. Jak si ta žena dovoluje s ní tak mluvit? Neslyšela snad o dobrém vychování?

Salonek byl zařízený stroze a působil trochu zašle, nicméně čistě. Alespoň o něco se tu dotyčná snad starala. V Adele vzrůstala netrpělivost.

Hodiny, staré mahagonové kukačky, hlasitě odtikávaly. Deset minut. Patnáct.

Už nebyla jen netrpělivá, ale velice rozhořčená.

Právě začínala být rozhodnutá, že odejde a pustí celý ten nesmyslný nápad z hlavy, když se služebná objevila znovu a řekla: „Pán je vedle, můžete dál.“

Opět se vytratila jako pára nad hrncem.

Adela váhavě vstoupila a spatřila vysokého, zpříma stojícího muže otočeného ke knihovně na opačné straně pokoje zařízeného jako pracovna.

Značně znejistěla – nevěděla, zda má promluvit jako první, představit se, přejít k němu... Na podobné situace ji rodiče a vychovatelky nepřipravovali. Pořád k ní stál zády a nic neříkal, ačkoli ji musel slyšet vejít.

„Dobrý den, pane Sattlere,“ pravila nakonec a popošla k němu. „Jsem –“

„Stůjte. Dál nechoďte.“

To už si opravdu přála, aby byla bývala místo čekání v salonku skutečně odešla.

„– jsem Adela Richterová,“ dokončila pevně. „Pokud vám to vaše služebná neráčila sdělit. Nezdála se mi příliš... schopná.“

„Máte na sobě parfém. Nabyl jsem dojmu, že všichni mí návštěvníci předem vědí, že nemají mít žádný parfém. Patrně jsem se zmýlil.“

„S touto skutečností jsem nebyla obeznámena.“ Musela se ovládat, aby neodsekla a vyslovila to klidně, až omluvně. Cítila, jak se začíná potit. To nebylo dobré, to vůbec nebylo dobré, neměla sem vůbec chodit, všichni jí to říkali...

„Pak o mně nic nevíte a nemáte tu tedy co dělat.“

To byla zatím největší rána ze všech.

A dosud se k ní ani neotočil čelem.

Adela Richterová byla žena, která dovedla strpět nepříjemná překvapení a ponížení jen do určitého okamžiku. Hranice byla právě teď překročena a ona zapomněla na veškeré vlastní dobré vychování: „Při vši úctě, pane Sattlere, přišla jsem za vámi jako potenciální klient, dobře platící klient, a zatím se setkávám jen s nevychovaností a drzostí! Vaši služebné bych to možná ještě odpustila, ale vám?! Provází vás pověst gentlemana. Hovoříte s dámou, a opět, možnou klientkou. Přesto se k ní chováte nepředstavitelně neurvale, a dokonce jí řeknete, že zde nemá co dělat. Už jsem viděla a slyšela dost. Mileráda všem sdělím, jakého uvítání se mi dostalo. Ale dovedu si představit, že je vám to jedno. Možná vám však nebude jedno, až zjistíte, o jaký případ jste přišel. A pak si budete přát, abyste se byl býval zachoval jinak.“

Chystala se otočit na podpatku a odejít, když promluvil. Byla to nečekaná zvědavost v jeho hlase, která ji přiměla zůstat.

„Je z vás cítit rozčilení. Ale ještě něco. Něco, co tu bylo už předtím. Nejistota. Ne, to také není ono. Něco... *strach*. Skoro jste ho překryla parfémem.“ Zněl téměř dětsky nadšeně.

Obrátil se k ní. Usmíval se.

Čekala, že se omluví. To se ale přepočítala.

„Konečně něco zajímavého. Posadte se tu a Jana vám udělá čaj, je výtečný. Ach – a ještě jsem se nepředstavil, že? Inu, vy víte, kdo jsem, ale opakování známých informací není nikdy na škodu, lidé mají ostudnou paměť. Eliáš Sattler, současným povoláním soukromý vyšetřovatel. A mimochodem, kdo o mně rozhlašuje, že jsem velký gentleman? Vážně by mne zajímalo, jak se tato informace mohla dostat až k vám.“

Tedy se Adela Richterová seznámila s jedním z nejvýstřednějších mužů nejen Prahy, ale možná celých v Říšské radě zastoupených království a zemí, jakož i zemí svaté Štěpánské koruny uherské.

Služebná měla pravdu, čaj byl odporný. Adela ho ale ze zdvořilosti usrkávala.

Sattler seděl naproti ní v křesle za obrovským pracovním stolem z ebenového dřeva a mlčel. Nezdálo se ani, že by si ji prohlížel a snažil se odhadnout, z jakých důvodů za ním přišla.

Seděl tam a díval se z okna.

Adela si pomalu zvykala na to, že šílené vystupování tu bude spíše pravidlem než výjimkou, proto se tentokrát přizpůsobila a také jen mlčky seděla. Ona ale věnovala čas pozorování Eliáše Sattlera a výbavy pokoje.

Zařízení na ni dělalo stejný dojem jako jeho majitel: neurčitý věk, nepředvídatelné kombinace vlastností, celková podivnost. Celou jednu stěnu zabírala knihovna, v níž byly svazky zřejmě pečlivě seřazeny, ale nebylo v ní dost prostoru na všechny. Další sloupečky knih stály napůl skryté za starožitným divanem a vedle Sattlerova stolu, na němž se nacházel telefonní aparát. Zbývající stěny byly vymalovány světle béžově – nudně, neurázlivě. Nevisely tu žádné obrazy, jen fotografický portrét a vedle něj zarámovaná titulní strana deníku *Prager Tagblatt*. Adela z místa, kde seděla, nepřečetla, co se tam píše, titulky vysázené švabachem byly zdálky zcela nečitelné. Zato fotografii zcela jistě zachycovala Sattlerovu tvář, napůl z profilu, o něco mladší než nyní a se stejným poněkud arogantním výrazem. Adela si byla skoro jistá, že portrét pochází z prestižního Langhansova ateliéru. Sama ten salon navštívila

s manželem několik dní po svatbě pro pořízení reprezentativních společných snímků.

V místnosti se nenacházely žádné rostliny, koberce ani závěsy a záclony. Obzvláště jejich absence připadala Adele Richterové velmi nezvyklá. Mělo to snad něco společného s jeho citlivým nosem, nebo byly důvodem ještě jiné zvláštnosti, které by chybějící záclony vysvětlovaly?

Sám Sattler byl muž s hladce oholenou tváří a nazrzlými vlasy pečlivě rozdělenými po straně pěšinkou, kterému mohlo být klidně dvacet nebo třeba čtyřicet, s očima, které vypadaly chvílemi staré a chvílemi velmi dětské – to když ho něco zaujalo. Jemné ruce a upravené nehty prozrazovaly, že nevykonává žádnou manuální práci. Slonovinově zbarvená košile, černá brokátová vesta a bílá vázanka ukazovaly na dobrý vkus, ten dojem však poněkud kazily výstřední manžetové knoflíčky a poškrábané, zašlé kapesní hodinky na zčernalém řetízku. Adela se přistihla, jak uvažuje, co je tento podivný muž zač. Bianca jí o něm mnoho neřekla – jen to, že pokud jí někdo může pomoci, je to právě Eliáš Sattler.

Jeho pohled se náhle odtrhl od obnaženého okna a spočinul na Adele. A Sattler se usmál. Měl zvláštní, mladický úsměv.

„Řekněte mi, paní Richterová, proč jste přišla právě za mnou? Nebo ne,“ zarazil ji, než mohla promluvit, „zkusím vám část z toho říci sám. Jste cítit parfémem – růže, santalové dřevo, kakost, frézie, nudná sladká kombinace – a potom, ve kterém je znát strach. Pečlivě jste se myla, ještě na vás ulpívá vůně bylinného mýdla, ale tělo vás zradilo. Něčeho se bojíte tak, že jste do této chvíle přetrpěla mou společnost s pouze jedním menším výbuchem zlosti. To znamená, že velmi stojíte o mé služby. Někdo vám o mně řekl, ale kdo? Slyšela jste, že jsem gentleman. Nezdálo se mi, že jste to

mínila ironicky, i když člověk nikdy neví. Pak jste se tedy buď musela stát obětí tiché pošty, nebo jste se setkala s Biancou Schmidovou. Vaše odhodlání přisuzuji tomu, že šlo o druhou možnost – a tato dáma také používá stejný parfém. Musím vás ale upozornit, že paní Schmidtová se sem provdala z Neapole – ovšemže jí připadám jako gentleman, je to Italka.“

Sattler se opět usmál tím svým chlapeckým úsměvem a zvedl ke rtům šálek s tekutinou barvy temnější než eben stolu. „Nejlepší čínský pu-erh z Yunnanu, téměř třicet let starý,“ podotkl. „Angličané ho kdysi odkoupili celé balíky za trochu opia, ale pak nevěděli co s ním. Nemají žádný cit pro čaj – pijí ho jen s mlékem.“

„Nevadí vám jeho zápach?“ odvážila se Adela.

Jeho úsměv se rozšířil. „Všimáte si. To je dobře. Možná pak začnete brát ohledy na mé dispozice. A nikoli, vůně pu-erhu je mi velmi příjemná.“

„Tak... proč tu nemáte žádné rostliny? Připadá mi, s odpuštěním, že ten čaj je cítit po hlíně a zatuchlině. A také tu nemáte nic, co by snadno zachycovalo prach.“

Teď už jí Eliáš Sattler věnoval plnou pozornost. „Povězte mi, prosím, jaká záležitost vás za mnou přivedla?“

Adela sáhla do malé kabelky pro svazeček dopisů. Opatrně je vyndala a podala Sattlerovi.

„Tyto listy jsem náhodou našla ve věcech mého manžela. Když se na ně podíváte, jistě pochopíte můj důvod k obavám.“

Sattler je velmi opatrně po straně uchopil, přelétl pohledem několik prvních dopisů z celkových šesti a pak k ní znovu vzhlédl. „To vskutku ano. Ale budu potřebovat trochu více informací, než že jste je náhodně objevila v manželových věcech. Nejprve mi povězte, kdo je váš manžel, a potom, jak přesně jste se k těmto dopisům dostala.“

Adela přikývla. Nechtělo se jí zabíhat do detailů svého života před cizincem, ale povaha dopisů ji přiměla jít sem a stejně tak ji přesvědčila, že bude lépe poskytnout tomu muži co nejvíce informací, jež bude potřebovat.

A její život koneckonců tak zajímavý nebyl. Dcera úspěšného obchodníka textilem, Adelaida Marie Hynková se díky otcovu jmění dostala do vyšších i trochu jiných kruhů, než by běžně dovolovalo postavení dívky z české rodiny bez zvláštního vzdělání nebo vlivu na kulturní dění. Před necelým rokem se na plese obchodního spolku seznámila s Albertem Carlem Erichem Richtermem, synem známého továrníka ve strojírenství, tichým, jemným, nesmělým mužem. Oblíbila si ho, ale tehdy by ji ani nenapadlo, že několik měsíců nato se bude chystat jejich svatba. Obě rodiny je však navzájem považovaly za přiměřeně vhodnou partii – respektive, Richterovi považovali za přiměřenou ji a Hynkovi za úžasný posun vzhůru Alberta. Před bezmála čtyřmi měsíci byl uzavřen jejich sňatek.

„Albert pracuje v rodinném podniku a připravuje se ho po otci převzít,“ dodala Adela. „Žije především prací, ostatně strojírenství značně vzkvétá. Málokdy chodí do společnosti... snad jediné na různé koncerty či do divadla, pokud není příliš zaměstnán.“

Sattler jen nepatrně přikývl.

„Před týdnem jsem se chystala napsat dopis matce. Došly mi ale obálky,“ pokračovala Adela.

Jen klid, hezky přehledně a popořadě, připomněla si v duchu. *Takže dál...*

Služebná právě připravovala oběd a jí se nechtělo čekat na později, aby ji pro nové obálky poslala, a tak vešla do manželovy domácí pracovny, že si jednu vezme odtamtud. Když je hledala, narazila právě na tento svazek dopisů.

Jejich objev ji upřímně vyděsil, nevěděla však, co s nimi má dělat. Manželovi přece nemohla prozradit, jak je našla. Mohl by ji podezřívát z nečistých úmyslů a navíc by jí možná stejně neřekl pravdu, když se jí a zřejmě ani nikomu jinému o nich dosud ani slovem nezmínil.

Až pak si vzpomněla, že se jedna dáma, s níž před časem hovořila na salonu, zmínila o službách vyšetřovatele jménem Sattler. To ji přivedlo právě sem.

Eliáš Sattler pokyvoval. Ani jednou ji nepřerušil. Vypadal zamýšleně, chvílemi dokonce nepřítomně, až se bála, zda ji vůbec poslouchá.

Ale kdo jiný by jí dokázal s těmi dopisy pomoci?

„Váš manžel ve vašem líčení vypadá jako člověk bez nepřátel, což je poněkud v rozporu s obsahem těchto listů. A také to celé znělo... neosobně. Popsala jste ho, jako byste s ním chtěla uzavřít obchod.“

Adela cítila, jak se jí do tváří hrne krev. „Promiňte, že jsem volila tón, který jsem považovala v dané situaci za vhodný,“ řekla pečlivě ovládaným hlasem, ale přece jen se neubránila, aby do vyřčených slov neproniklo malé bodnutí hněvu.

Sattler nepatrně nakrčil nos a ji napadlo, co asi cítí – přesněji, co z ní možná cítí. V nitru se otrásla. Ta představa jí připadala odpudivá. Znovu ji napadlo, zda byl dobrý nápad sem jít, ale vzpomínka na obsah dopisů její pochybnosti opět zahнала.

„Promiňte,“ řekl a ji to nesmírně překvapilo a vyvedlo z rovnováhy. Čekala skoro cokoli, jen ne omluvu. Vzápětí ale pokračoval: „Předpokládám, že dopisy chcete co nejdříve vrátit, aby si manžel ničeho nevšiml, a že nepřichází v úvahu je jakkoli poškodit. Byl bych se pokusil vyvolat případné otisky prstů pomocí dusičnanu stříbrného, ale to by na nich zanechalo trvalé stopy.“

„Bohužel, to opravdu nepřichází v úvahu.“

„Mohl bych si tedy alespoň jeden z těch dopisů dočasně ponechat? Vrátím jej brzy a v původním stavu.“

Adela zaváhala. Jednoho by si Albert snad nevšiml...

„Ano,“ přitakala zdráhavě. „Možná... nechte si u sebe ten druhý nejstarší.“

Sattlerovi po rtech přelétl pobavený úsměv. „Myslíte si, že toho si nejspíš nevšimne.“

Nebyla to otázka a Adela přešla poznámku bez odpovědi. Eliáš Sattler se znovu začel do dopisů, tentokrát pozorněji, prohlížel jeden za druhým, ke každému dokonce přičichl a do zápisníku na stole si čas od času naškrábal pár poznámek. Teprve pak jí všechny listy až na jeden vrátil.

„Zjistil jste něco?“ neudržela se.

„Možná,“ pravil. „Rád bych si to nicméně napřed ověřil. Dám vám vědět, zjistím-li cokoli již s jistotou.“

Adela stěží skryla zklamání. Doufala, že se od jediného pražského soukromého vyšetřovatele – pravda, nazývali se tak občas i jiní, ale ti stěží dělali cokoli dalšího, než jen prověřovali solventnost různých osob či podniků – něco dozví už nyní. Provázela ho koneckonců výtečná profesní pověst, ač s ní šla ruku v ruce již poněkud nesourodá pověst osobní.

„Bude se váš manžel v nejbližších dnech účastnit nějakých společenských událostí?“

Adela jemně kývla. „Ano, zítra se koná pražská premiéra *Ariadné z Naxu*. Ovšem...“

„Výtečně. Můžete počítat s mou přítomností.“

„Všechna místa jsou jistě již dávno vyprodaná...“

„Tuto starost nechte na mně.“ Sattler se nepatrně usmál.

Ona mírně zaraženě přikývla. „Znamená to, že případ přijímáte?“ „Ano,“ odpověděl Sattler, ačkoli na něm bylo vidět, že považuje její otázku za zcela zbytečnou.

„A... jak si přejete vyřešit otázku platby?“ ozvala se Adela. Téhle záležitosti se trochu bála, ale raději se zeptala přímo, než aby pak nejistě čekala.

„Vzhledem k typu případu půjde o čtyři sta korun předem, posléze také veškeré výdaje a dalších dvě stě korun po předání výsledků vyšetřování.“

Nebyly to vůbec malé požadavky, ale Adele se ulevilo – očekávala ještě více. V uplynulých dnech se snažila si o Sattlerovi předem něco zjistit a nakonec si vytvořila obraz člověka, který byl schopen i těch nejmístřednějších věcí a který by ji dost dobře mohl okamžitě odmítnout pro jakýkoli sebenepatrnější a bezvýznamnější důvod.

Zbývala už jen jedna věc, kterou rozhodně nechtěla zapomenout zmínit. „A ještě něco. Můj manžel neví, že jsem dopisy objevila, natož že jsem sem šla. Byla bych ráda, kdyby to tak i zůstalo.“

„Samozřejmě. Kdybych v jakékoli fázi vyšetřování pocítil nutnost se kvůli vyřešení záležitosti pana Richtera na cokoli zeptat přímo, nejprve se poradím s vámi.“

Adela to sice čekala, ale přesto opět pocítila úlevu. „Děkuji vám, pane Sattlere.“

Zamyšleně se usmál. „Nemáte ještě zač.“

Pak se mu na tváři usadil nepřítomný výraz a ona si uvědomila, že už jí nevěnuje pozornost. Tiše se rozloučila – zřejmě ani to nevnímal – a opustila pracovnu toho zvláštního muže.

AŽ PŘÍLIŠ VŠEDNÍ ŽIVOT PANÍ RICHTEROVÉ

Eliáš Sattler zamyšleně obracel v rukou hustě popsaný list obyčejného dopisního papíru, jaký se dal zakoupit v každém druhém obchodě. Jakýkoli dopis, i nepodepsaný jako tento, prozrazoval hodně o svém pisateli. Potíž byla ovšem v tom, že i dopisy dokážou lhát...

Od dalšího zkoumání listu ho vyrušilo zaklepání hospodyně Jany. „Pan Křížek je tady.“

„Pošlete ho dál. A u všech všudy, už ho nechte vcházet bez uvedení, vždyť je tu skoro denně.“

Jana se zatvářila pohoršeně, jako by jí navrhl nějakou nepřístojnost, a odkvačila. Příště ho nejspíše znovu ohlásí. Stejně jako už tolikrát předtím.

Dalo-li by se říci, že měl Eliáš Sattler přátele, jediný člověk, který by si skutečně vysloužil toto označení, by byl Adam Křížek. Jako jediný dokázal v jeho blízkosti dobrovolně vydržet již několikátým rokem a s bohorovným klidem snášel, když Sattler dával najevo vlastní nadřazenost, zčásti proto, že mu bylo jasné, že nebýt jeho, detektiv by si nedokázal poradit bezmála ani s namazáním chleba. Možná z nich byl ten inteligentnější, ale on, Křížek, byl ten praktičtější.

A tak se oba ujišťovali vědomím své převahy nad tím druhým a oba byli spokojení.

Ve dveřích pracovny se objevil muž těsně před třicítkou, oděný do fešáckého obleku s tmavorudou brokátovou vestičkou a krémovou kravatou. „Když jsem přicházel, spatřil jsem odsud kráčet jakousi mladou dámu. Znamená to, že máme případ, nebo jsem se zmýlil ohledně vaší schopnosti dokonale odrazovat pozornost něžného pohlaví?“

Sattler nehnul brvou. „Máme přinejmenším průměrně zajímavě znějící případ. Doufám, že mne zabaví alespoň do doby, než budu schopen dokončit výzkum lidské pachové komunikace.“

„Nemohu se dočkat, až o tom uslyším.“

Poloironický tón v Křížkově hlase Sattlerovi neunikl, ale Eliáš Sattler nebyl muž, který by plýtval myšlenkovou kapacitou na podobné nuance, a tak jej jednoduše ignoroval. Stručně vylíčil Křížkovi návštěvu Adely Richterové.

„... nejspíše lhala, když říkala, že šla do jeho pracovny pro čistou obálku kvůli dopisu matce. Předpokládám, že skutečný důvod byl slídit v manželových věcech. Možná ho podezřívá z nevěry, ač by nic takového před kýmkoli jiným nepřipustila. Pokud jsem získal z jejího tělesného pachu správný dojem, manželským životem jistě intenzivně nežijí. Tak či tak jde o dopisy poměrně zajímavé.“

Teď už Adam Křížek vypadal skutečně zaujatě. Když Sattler skončil, pronesl: „Před několika lety jsem se s Albertem Richterem setkal. Nepůsobil na mne jako muž, který by si dělal nepřátele. Tichý, střízlivý, rozvázný... Možná deset let přede mnou byl také na právech, ale na německé části univerzity. Vzhledem k jeho povaze asi ne zcela nejlepší volba. Každopádně studia na rozdíl ode mě dokončil. Když jsem studoval, jeden z profesorů ho jako

bývalého premianta požádal o krátkou přednášku a debatu o praxi v obchodním právu pro nové studenty. Sice byla pro ty německé, ale mnozí z nás se také šli podívat – byla to zajímavá příležitost se konečně naučit něco praktického. Připadal mi jako chytrý, ale nepřilíš průbojný, spíš přátelský člověk.“

„Nícméně nepřátele ten člověk podle všeho má.“

Sattler k němu přisunul vypůjčený dopis.

Odporný červe! Moc dobře vím, jakých hnusů se dopouštíte!

Číníte proti Bohu i člověku a nezasloužíte nic než věčný žár pekelných ohňů, který Vás zajisté spravedlivě čeká. Ví však Vaše rodina o těchto odpornostech? Vaše manželka? Či snad Vaši přátelé, spolupracovníci, zaměstnanci a zákazníci?

Netuší-li, měli by o Vás vše zjistit, ať vědí, s kým pak mají tu čest, s jakým ohavným zlotřilcem! Je snad má povinnost jim toto oznámit? Rozmyslím si ještě, zda budou takto Vaše zločiny potrestány nejlépe! Či není veřejné zostuzení a zahánání dost? Ne, Váš osud by se měl naplnit jinak! Jaké pozehnání pro Vaši rodinu by byl Váš odchod z tohoto světa! Jedině tak budou křivdy napraveny.

Jste odporný a nízký, hnusný červ, nezasloužíte soucitu ani laskavého slova, pouze zatracení zde i na onom světě. Zasluhujete tisíckrát zemřít útrpnou smrtí, hořet v ohních pekelných! Doufám, že Vás věčně zatracení po právu potká velmi brzy!

Přestaňte, nebo se jej dočkáte dříve, než byste byl čekal. Přestaňte, a možná se nad Vámi Bůh smiluje. Jinak Vás v životě i po něm čeká už jen peklo.

Křížek povytáhl obočí. „To zní, jako by ho někdo opravdu hodně nenáviděl.“

„Nebo chce, aby si to o něm Richter myslel,“ zamumlal Sattler spíš pro sebe. „Co si o tom dopisu myslíte vy?“

„Klasický výhružný anonym, nejasné hrozby, odkazy na nějaký skandál...“

„Nesoustředte se na znění textu, ale na dopis jako takový.“

Křížek si nepatrně povzdechl. „Úplně obyčejný papír, jaký si může pořídit kdokoli, obyčejný inkoust, žádné značky... V písmu se nevyznám, to přenechám vám, ale ten člověk je přinejmenším gramotný.“ Odmlčel se, jako by čekal, jak ho přítel pokárá za nedostatečně komplexní shrnutí, ale Sattler se usmál.

„Přesně tak,“ přikývl. „Obyčejný papír i inkoust, obyčejné, ale pravopisně správné vyjadřování. Jeho němčina zní tak, že list mohl napsat jak Němec nevyžívající se ve vzletných konstrukcích, tak Čech s jen mírně nadprůměrnou znalostí německé gramatiky. Slovní zásoba totéž. O pisateli nám neříká skoro nic. A písmo... Pokusím-li se o grafologický rozbor, levoběžnost současně s výrazným pravým sklonem liter by měla svědčit o emocionální, ale uzavřené, nedůvěřivé osobnosti. Stejná písmena jsou vyvedena až křečovitě podobně – žádná výrazně delší čára, žádný náhlý sklon. Takový člověk by měl být posedlý sebeovládáním i kontrolou nad druhými – až přespříliš. Také to poukazuje na nedostatek fantazie a porozumění.“

Sattler udělal krátkou pauzu a pak pokračoval: „Ale písmo, je-li autor dopisu chytrý, nám také říká jen to, co sám pisatel chce. Na rozdíl od pana Karase a paní Poppéové si nemyslím, že nám rozbor písma může skutečně spolehlivě sdělit vlastnosti člověka. Na to jsem potkal příliš mnoho lidí, k jejichž osobnosti se jejich rukopis naprosto nehodil, a sám jsem zkoušel měnit své písmo. Některé znaky člověku podvědomě uniknou, ale i tak se dá změnit natolik,

aby ho ani písmoznalec neidentifikoval s jeho běžným rukopisem a neodhadl z něj správně jeho osobnost.“

„Tvrdíte, že pisatel tohohle dopisu schválně změnil rukopis?“

„Ne. Jen to, že bychom na tuto možnost měli pamatovat.“

„Namáhal by se ovšem někdo s podobnou šarádou jen pro Richtera? Nemohl vědět, že jeho žena dopisy najde a odnese je k soukromému vyšetřovateli. Nejspíš čekal, že si je Richter ze strachu nechá pro sebe.“

Sattler se doslova rozzářil. „Zajímavá poznámka!“ Sklonil se k zápisníku a naškrábal do něj novou noticku. Křížek kriticky pohlédl na čmáranici na poslední stránce. Skoro by i nahlédl do četných pojednání o grafologii už kvůli tomu, co by se z nich dozvěděl o nečitelném rukopisu svého přítele.

„A co jste z něj zjistil jinak?“ ozval se.

„Dopis mělo v rukou příliš mnoho lidí – jeho autor, Richter, paní Richterová... A podle té podivné směsice slabých pachů zřejmě nějakou chvíli strávil i v brašnách a rukou pošt mistrů, byť uvnitř obálky.“

„Takže vůbec nic?“

Sattler se zamračil. „To jsem neřekl. Je tam stopa něčeho zvláštního, velice slabá, téměř jsem ji nezaznamenal. Zatím jsem ten pach ovšem nedovedl identifikovat. Potřebuji klid.“

Křížek pokrčil rameny. „Můžu vás nechat o samotě hned teď.“

„Později. Chtěl bych se vás především zeptat, jaký je váš názor na pisatelovy motivy a úmysly. Nejzajímavější je totiž srovnání tohoto dopisu s ostatními. Tento je v pořadí druhý z dosud šesti zaslaných. Ve všech pisatel Albertu Richterovi vyhrožuje, ale ani z jednoho nelze nijak vyrozumět důvod těchto výhrůžek a co vyděrač – pokud jde skutečně o vyděrače – chce; přesněji bude chtít.“

Připadá mi pravděpodobné, že spíše než o pouhé pohružky má jít ještě navíc o vydírání, ale zatím nezazněly žádné požadavky – ani peníze, ani protislužba, ani nic jiného. Buď pisatel předpokládá, že Richter ví, o co mu jde, a splní to, nebo s předložením žádosti zatím čeká. Ovšem čekat po celých šest dopisů? To mne na celém případu zatím zaráží nejvíc.“ Sattler se zamračil. „Jako by se autor listů snažil Richtera spíše *zničit*, dohnat k zoufalství a neklidu, možná i huň. Ale zároveň naznačuje, že od něj brzy bude něco chtít!“

Křížek sáhl po Sattlerově zápisníku a uchopil ho dřív, než mohl Sattler zareagovat. Ruka sebou škubla, ale už neměla co sevřít, poznámkový blok držel Křížek a listoval posledními stranami. „Hmm,“ zabručel občas. Pak se ozval: „Po vás něco přečíst – a co víc, pochopit...“

„Své poznámky si píšu pro sebe, já jim rozumím,“ opáčil Sattler chladně. Křížkovi bylo jasné, že ho výpůjčkou bločku těžce urazil, ale však ho zlost zase přejde. Navzdory své uštěpačné poznámce po Sattlerovi většinu zápisků rozluštil a získal představu o ostatních dopisech. Shodovala se s tím, co říkal jeho přítel, avšak k ničemu novému ho zatím nepřivedla.

Křížek odložil zápisník a zabubnoval prsty o stůl. „Plánujete podobný postup jako u té předloňské aféry s anonymními dopisy?“

„To bohužel nepůjde. Nesmím dát Albertu Richterovi ani nikomu jinému najevo, že o listech vím. Nemám je u sebe, nemohu je zkoumat metodami, které by je jakkoli poškodily. Získávání hmotných důkazů i vyptávání nám to značně zkomplikuje. Nicméně...“

Adam Křížek potlačil úsměv, který se mu dral na rty. Vždycky tu bylo nějaké *nicméně*.

„... nám to nezabrání se alespoň trochu poptat. Část z této práce budete muset obstarat vy. Mě už lidé občas začínají poznávat.“

„Inu, pokud ta žena včas zaplatí, tak proč ne. Jinak – nezapomínejte, že mám i vlastní práci.“

Sattler roztržitě přikývl. Vypadal už zase duchem nepřítomný. „Zítřejší jdeme na místní premiéru *Ariadné z Naxu*,” poznamenal jakoby mimochodem.

Křížkovo obočí prudce vylétlo vzhůru. „A jak máte v plánu nás tam dostat? Žádná místa se nedala sehnat už před několika měsíci!“

Sattler se jen drobně usmál. „To nechte na mně. Setkáme se zítra před Novým německým divadlem.“

Adela Richterová se vrátila do prostorného bytu v Caletné ulici v nejisté náladě. Nerozptýlila ji ani libá vůně vycházející z pekařství v přízemí vedlejšího domu, již tak často neodolala a koupila si perník od pekaře, který tvrdil, že zde jeho předci pro Pražany pekli už bezmála po šest staletí. Dnes zamířila rovnou domů. Ulevilo se jí, že našla odvahu zajít za Sattlerem a o znepokojivé záležitosti mu říci, ale zároveň ji šířily pochybnosti – a hluboko hlodal i malý, pečlivě ovládaný, ale přece přítomný strach.

Stáhla si rukavičky, na věšák odložila klobouk a plášť a poté zaváhala. Neměla dnes další povinnosti. Její i Albertova rodina byly dost movité na to, aby nemusela nikdy uklízet a jídlo připravovala jen tehdy, slušelo-li se, aby hostitelka osobně uvařila návštěvníkům. Služebné plnily své povinnosti dobře a nemusela na ně často dohlížet. Pokud chtěla zůstat doma, mohla procvičovat hru na klavír, vyšívat nebo si číst. O prostřední možnosti ani vážně neuvažovala. Hudbu i četbu milovala, ale v tuto chvíli se na obojí cítila příliš roztěkaná. Na chvíli nerozhodně stanula ve dveřích do salonku.

„Vzchop se,“ řekla si pro sebe potichu, aby ji nikdo nezaslechl. Musela si jednoduše najít nějakou činnost, aby přišla na jiné myšlenky.

Kdyby tak měla práci... Byla úspěchům svého otce i manželovi vděčná za komfort, ve kterém mohla žít, ale občas toužila stát na vlastních nohou, věnovat svůj čas smysluplné práci a ne ho ubíjet věčnými kratochvílemi nebo občasnou dobročinností. A nejvíce ze všeho ji zneklidňovala skutečnost, že při dostatečném odhodlání a vzdoru by to skutečně mohla udělat. Dnešní doba snahám o ženskou samostatnost přála – směly dokonce jít na univerzitu! Kdyby chtěla, mohla by se pokusit doplnit si maturitní zkoušku a alespoň zkusit na tak vzdálený cíl dosáhnout, nebo se najít v nějaké profesi. Koneckonců i Krista Nevšimalová, František Drtina nebo Olga Stránská zastávali názor, že by se moderní ženy měly vzdělávat a věnovat užitečné práci.

Adela byla dokonce přesvědčená, že manžel by jí po nějaké době opatrného přemlouvání nebránil a že by v sobě našla dost odvahy to zkusit. Nevěděla však co. V tomto bodě její tajné plány dokonale selhávaly, protože nepřišla na nic, co by se pro ni hodilo a v čem by vynikala.

Jako správná dcerka pana továrníka měla kromě docházky do městské školy i vychovatelky a domácí učitele. O dívčím gymnáziu mohla jen snít, a ač doma získala velice obsáhlé jazykové a umělecké vzdělání, cítila se velmi nedostatečně erudovaná v disciplínách považovaných za vhodné pouze pro chlapce. Také toužila slyšet více o tom, jak fungují automobily, jež vlastnilo několik otcových známých, o nejnovějších válečných šarvátkách, o odvážných tvrzeních profesora Einsteina, který loni navštívil Prahu a přednášel na Karlo-Ferdinandově univerzitě, nebo o zemědělství. Vyhledávala alespoň knihy, ale neměla s kým o takových záležitostech mluvit – kdyby se o to byla pokusila, dočkala by se od rodiny jen napomenutí a od manžela případně překvapeného

pohledu a konejšivé věty, že tím se přece ona nemusí vůbec trápit. Však to zažila...

„To nebude možné. Tou dobou bys měla navštívit Egerovy,“ řekl tehdy otec, když se ho zeptala, jestli by mohla zajít na přednášku hostujícího filosofa přístupnou veřejnosti. Populární téma filosofie a historie národů ji ani tolik nezajímalo, ale toužila se konečně vymanit z kruhu stále se opakujících tváří a frází.

„Chodívám za nimi každý týden, otče,“ namítla Adela. „Snad nebude nezdvořilé, když se jednou omluvím...“

„Naopak, bylo by to krajně nezdvořilé.“ A tím debata skončila.

Nebo když měla v plánu začít navštěvovat setkání dávno etablovaného Amerického klubu dam: „Najdi si raději nějakou prospěšnou činnost v kruzích, kde se pohybuje tvůj snoubenec. Nebylo by vhodné se od nich takto odvracet.“ *K národnostně vyhraněné české vzdělané společnosti, která si ke všemu říká americký klub*, nedodal nahlas.

Jako pro ženu z vyšší vrstvy pro ni nebylo mnoho vhodných povolání. Mohla by se snížit k tomu, aby dělala domácí učitelku, ošetřovatelku, drážní či poštovní úřednici nebo počtářku a písářku, ale tím by pověst jejího manžela i rodičů značně utrpěla.

Včerejší *Ženský svět* se obsáhle věnoval sanitářkám, ošetřovatelkám, lékařkám, dokonce dobrovolnicím v jízdě a pěchotě na srbské straně balkánské války. Jakkoli by Adela nikdy nehledala podobné uplatnění a líčení bojů ji v tom jen utvrzovalo, nemohla si pomoci, aby vůči těm ženám necítila alespoň drobné bodnutí závisti. V tom, co dělaly, byly *svobodné*.

Občas si Adela představovala, jaké by to bylo, kdyby se byla narodila v docela jiné rodině – mohla by se stát třeba modistkou, krejčovou, vychovatelkou, zapisovatelkou... nebo studovat na dívčím

gymnázium a pak na univerzitě, pokud by ji tam připustili. Ale co by studovala? Snad historii, filosofii, právo, medicínu, hudbu? Vždyť ani pořádně nevěděla, co by ji zajímalo a v čem by byla dobrá.

A narodit se ještě o pár společenských stupínků níž, pracovala by jako dělnice v továrně, služebná nebo švadlena.

Ne, jako žena ze své vrstvy se bez výraznějšího skandálu mohla stát nejlépe umělkyní – ovšem nijak výjimečně psát, malovat, modelovat sochy ani hrát, natož skládat, nedovedla. Adela Richterová někdy uvažovala, zda dovede vůbec něco, co lze považovat alespoň za základní předpoklad k nějakému povolání.

A tak se prozatím rozhodla stát se dobrou novomanželkou, podporovat svého muže, stát mu po boku a starat se o to, aby měl, nač si vzpomene. Nebylo to příliš obtížné vzhledem k tomu, že většinu dne se stejně neviděli a večer mu obvykle stačila pouze chvilková příjemná společnost u jídla a případně sklenky portského. Tvrdil, že by špatně usínal, kdyby s ním byl v pokoji ještě někdo jiný, a že nejraději spí i za chladna při otevřeném okně, a tak měl vlastní ložnici.

„To přece není nutné... Vezmu si silnější peřinu,“ zakoktala tehdy, když jí to sdělil, jakmile se vzpamatovala – ale on jen s letmým úsměvem zavrtěl hlavou.

Její ložnici zatím až na svatební noc nenavštívil. Tehdy za ní přišel, vypadal ponořený v pochybnostech, posadil se na okraj postele a řekl jí, že otcův podnik ho teď potřebuje a on věnuje své práci příliš mnoho času a nemohl by dětem být dobrým otcem; počkají tedy, dokud se situace v podniku neustálí a on nebude mít méně starostí. Překvapilo ji to, ale přespříliš jí to nevadilo – jen si nebyla jistá, zda to tak i při jeho vyčerpání má být a zda ona před svatbou neudělala něco špatně. Ale koho se na takovou věc slušně zeptat? A tak věřila, že je vše v pořádku, a pokračovala v jejich

poklidném, poněkud rezervovaném soužití – dokud nenarazila na manželovy dopisy.

Doufala, že alespoň poté se zachovala správně, když vyhledala služby Eliáše Sattlera. Vzpomněla si, že italská dáma provdaná do Prahy a manželka jednoho z Albertových známých se kdysi na salonu zmiňovala právě o Sattlerových výjimečných schopnostech, které napomohly nalézt zloděje jejích vzácných šperků. A tak se Adela diskrétně poptala jí a několika dalších dam, aniž prozradila, oč přesně jí jde; jediná Bianca ji za ním ovšem horlivě posílala. Ostatní ženy neměly s detektivními službami zkušenost, ale odrazovaly ji od podobných nápadů – zvláště, když šlo o Sattlera. Ten muž je podivín, říkaly. Lepší se od něj držet co nejdál!

Adela pochybovala, že ho kterákoli z nich kdy potkala, a brzy litovala své žádosti o radu. Nejspíš jen papouškovaly, co slyšely doma od manželů nebo synů.

Občas se děsila, že dopadne podobně jako ony – opakující veškeré názory svého muže jako bezduchá loutka, vzorná manželka a matka bez vlastní osobnosti. Nemuselo to tak být. Praha byla plná oduševnělých, vzdělaných a samostatných žen, dokonce už i takových, které vystudovaly na univerzitě – ale žádná z nich se nevyskytovala v jejím okolí. Většinou to také byly ženy českého původu a Adela se s českou společností po sňatku prakticky přestala stýkat – zdálo se jí, že nemá příliš na vybranou. A změnit společnost, s níž se Adela stýkala nyní, by znamenalo urazit mnoho manželek mužů důležitých pro obchody Albertovy rodiny. To nesměla udělat, proto trávila dál čas ve společnosti prostoduchých paniček na straně jedné a původně třeba chytrých a zajímavých, ale nyní strašlivě znuděných, pohrdlivých a lhotejných dam na straně druhé.

Stačily čtyři měsíce manželství a už se cítila osamělá a jako v pasti – ne vlivem manžela, kterého si vážila, ale všech těch lidí okolo něj, které byla nucena poznat a vídat se s nimi. Jenže jinak to nešlo. Jediná možnost byla začít žít vlastní život zároveň s tímto.

Čas by jí na to nescházel. Jen najít vhodné naplnění toho nového života...

„Budete si přát čaj, madam?“

Adela se přinutila k úsměvu a řekla služebně: „Ano, prosím. Čaj by mi přišel vhod.“

Posadila se do křesílka k oknu a rozevřela knihu, kterou vytáhla z veliké knihovny pokrývající dvě stěny obrovského pokoje. Před třemi lety ji už četla, ale ve francouzském originále, v němčině na ni všechny postavy a jejich příběh působily jinak, tak jako by na ni dělaly mírně odlišný dojem v českém nebo anglickém jazyce – a jakémkoli jiném, kdyby ovládala ještě nějaký, v němž by dokázala číst romány. Její italština na to přinejmenším zatím nestačila.

Adela se nepatrně usmála, když knížku rozevírala. *Paní Bovaryová* nepatřila jistě mezi vhodné čtivo pro mladé dívky ani novomanželky, ale to jí nezabránilo ji před lety vystrachat v rodinné knihovně a přečíst. Pochybovala, že ji někdo z rodičů četl, ale šlo kdysi o skandální knihu a zkrátka ji museli mít doma. Nedokázala tehdy Emě Bovaryové porozumět – a nerozuměla jí ani nyní. Ač se její manželství zatím nevyvíjelo zcela podle jejích představ, byla pevně přesvědčena o tom, že by Albertovi nikdy podobným způsobem neublížila. Bude ho dál ctít a podporovat i navzdory veškerým překážkám nebo tomu, že třeba nebude právě nejvášnivějším nebo nejpozornějším manželem – k tomu byla rozhodnutá.

I kdyby se ukázalo, že svou pozornost raději obrací k jiným ženám? Zachvěla se, pokoušela se znovu začíst do rozevřených

stránek. *Copak tohle nebylo v první řadě to, co tě doopravdy táhlo do jeho kanceláře, k jeho sekretáři, k jeho soukromým dopisům? Co jsi chtěla v té korespondenci najít?*

Nemohla se na čtení soustředit. Spíše pozorovala dění na ulici o několik pater níže, všechny ty kmitající lidičky, jejichž životy byly od jejího natolik vzdálené.

Roztržitě poděkovala, když služebná postavila na mahagonový stůl táč s porcelánovou soupravou. Ještě než přiblížila křehký šálek k ústům, vdechla vůni čaje a připomněla si zvláštní pu-erh u Eliáše Sattlera – a jeho ještě zvláštnější neomalenou hospodyně Janu.

Vůně, která stoupala z jejího šálku, byla jemná a dřevitě nasládlá. Adela usrkla silný cejlon, myšlenkami stále ještě v pracovně bez záclon a koberců.

V konvičce už zbývala jen trocha studeného čaje na dně, když se doma objevil Albert.

Adela vstala, aby se s ním přivítala. Byl však jako duchem nepřítomný, takový ostatně byl poslední dobou stále častěji. Dobrou polovinu jejich manželství strávil roztržitý a ustaraný. Dnes stěží opětoval její pozdrav. Adela byla přesvědčená, že za to mohou ty znepokojivé dopisy, ale nemohla mu přiznat, že o nich ví. Co by tomu řekl? Obvinil by ji ze slídění v jeho soukromí – a právem.

Během večeře se snažila opatrně se Alberta vyptat, jak se mu vede v otcově firmě, zda je v zaměstnání, ve společnosti i jinak vše v pořádku... Odpovídal roztržitě a málokdy víc než jednoslovně. Záhy po jídle se omluvil a odešel do domácí pracovny. Zakrátko se odtamtud začala linout melodie jedné z Kreutzerových houslových etud. Albert ovládal hru na housle i klavír bravurně a hudbu velice miloval, to bylo Adele jasné už před sňatkem. Na koncertech

nebo při rozmluvě o hudbě se vždy nejvíce rozvášnil, i když šlo jen o pohnutí v tváři, nadšený hlas nebo rozmáchlá gesta. Občas, když se účastnili koncertu nebo opery, na něj v příšeří sálu po straně pohlédla a někdy spatřila v jeho obličejí výraz, jaký nevidala nikdy jindy, jako by spadla neviditelná maska a ona mohla konečně uvidět jeho pravou tvář. Když si náhodou povšiml, že se dívá, maska se zase honem vrátila a už toho večera nezmizela.

Adela si ale začínala myslet, že doma sám hraje jen zřídka, pokud ho právě něco netíží. Zpočátku ho neslýchala hrát vůbec; pak občas; v posledních týdnech téměř denně. Uklidňovalo ho to, pomáhalo zapomenout. Ale na co? A co bylo tak hrozného, že to nesměla vědět ani jeho žena?

Bezchybně hraná etuda pokračovala, zatímco v ní vzrůstal neklid. Nechtěla manžela rušit, ale nakonec se odhodlala a zaklepala. „Alberte? Mohu dál?“

Hra ustala. Chvilku nato se dveře otevřely.

„Omlouvám se, že tě vyrušuji,“ pokusila se Adela o úsměv. „Jen jsem stála o chvilku společnosti. Bude v pořádku, když se k tobě připojím?“

„Jistěže.“

„Mohl bys mi něco zahrát?“ požádala tiše.

Znovu pozvedl housle a smyčec, nepatrně zaváhal a pak začal hrát. Adela okamžitě poznala Mendelssohnův houslový koncert v E minor, jednu z Albertových a postupem času i jejích nejoblíbenějších skladeb. Bez doprovodu orchestru jí připadala snad ještě krásnější.

Po první části skladby Albert odložil nástroj.

„Omlouvám se, jsem unavený.“

„Ne, to je v pořádku. Hraješ nádherně.“

Překrásně hraješ na housle i klavír. O hudbě toho víš více než kdokoli jiný, koho znám. Nikdy jsem tě neslyšela na nikoho zvýšit hlas, neviděla tě udělat cokoli špatného, dokonce ani nikomu věnovat křivý pohled. Tak proč ti někdo posílá takové dopisy? chtělo se jí říct, ale nemohla. V krku jí vyschlo. Podívala se na Alberta, jako by jí i bez otázek mohl dát vymodlené odpovědi.

Všechno bude v pořádku, už jsem si s tím poradil. Ničeho se neboj, má lásko.

Povšiml si jejího upřeného pohledu. „Cítíš se dobře, drahá?“

Přiměla se přikývnout.

Albert sáhl po kapesních hodinkách, pak se zastavil. „Služebná už se pro dnešek vlastně loučila, ale kdyby ti nebylo nejlépe a potřebovala bys čaj nebo horké kakao...“

Musela se usmát. Přešla k němu a objala ho. „Neblázni. Já bych měla nabízet tobě, že ti uvařím čaj.“

„I kdyby ses necítila dobře?“

„I tehdy. Ale mně je dobře, věř mi.“ Drobná odmlka. „Tobě?“

„Já jsem v nejlepším pořádku, tím si můžeš být jistá.“ Vyklouzl z jejího objetí a věnoval jí konejšivý úsměv. Adela se přistihla, jak obdivuje jeho takřka dokonalé herectví. „Dobrou noc, má milá.“

Vykročil do své ložnice.

„Dobrou noc,“ zopakovala, ale už ji neslyšel.

NÁŘEK ARIADNIN

Před Novým německým divadlem bylo rušno. Eliáš Sattler se proplétal mezi dámami a pány vystupujícími z drožek a fiakrů, vzácně z kočárů, v jednom případě dokonce z automobilové drožky. V ruce netrpělivě pohupoval vycházkovou hůlkou. Už tady na prostranství před divadlem si živě připomněl, jak olfaktoricky náročné je chodit do společnosti. Z přemíry parfémů a kolínských ho ponejprve skoro rozbolela hlava, ačkoli lidé na sobě ještě měli pláště a kabáty. Pravda, nebylo to tak špatné jako některé uličky na Žižkově, ale zřejmě by měl trochu obnovit svůj společenský život, aby si takovým vjemům neodvykl – nebo se znovu otrkat Žižkovem a Libní.

„Teď už mi laskavě prozradíte, jak jste nám získal lístky?“ ozvalo se vedle něj.

Křížek měl na sobě pečlivě střižený, ovšem na některých místech už poněkud oblýskaný žaket. I jeho cylindr při bližším pohledu prozrazoval, že nejlepší léta již má za sebou, byť podobný bližší pohled by mu musel být věnován za výrazně lepšího osvětlení. Sattler, sám v bezchybném žaketu nejnovějšího střihu od samotného Huga Orlika, toho využil jen jako jednoho z četných procvičování všímavosti. Uvědomoval si, že nemá skvělý pozorovací talent od přírody, a kdyby se nesnažil, dovedl by občas přehlédnout i očividné.

„No?“ povytáhl obočí Křížek a Sattler si uvědomil, že téměř zapomněl na jeho otázku.

„Heinrich Teweles mi ještě z doby, kdy vedl *Prager Tagblatt*, dlužil menší laskavost,“ odpověděl Sattler.

„Tak přímo u ředitele divadla? Nejste troškač.“ Adam Křížek se nepatrně ušklíbl. Pět let pomalu se rozvíjející detektivní praxe přineslo jeho příteli časem pochybnou slávu v jistých kruzích, menší a poněkud nejisté finanční zajištění a nekončící množství drobných laskavostí u nejrozmanitější škály lidí. Nepřekvapilo by ho, kdyby si Sattler během jediného dne stihl vybrat malý dluh u žižkovského hospodského, karlínského dělníka, šlechtice z honosného paláce na Malé Straně a cizozemské dámy. Dávno ho přestalo udivovat, jak malé rozdíly mezi lidmi různého postavení jeho přítel činí. Každodenní záležitosti a společenské konvence tohoto typu šly mimo něj – Křížek si jen nebyl jistý, jestli je skutečně nevnímá, nebo jim úmyslně nevěnuje pozornost.

„Tamhle přicházejí Richterovi,“ ozval se Sattler. Oba manželé právě vystupovali z drožky.

„Adela Richterová je krásná žena,“ poznamenal Křížek. „Jestli jí manžel takhle krátce po svatbě zahýbá, jak ho podezřívala, je to šílený muž.“

Praví někdo, kdo by dnešní večer, nebýt této události, trávil v Montmartru tancem a popíjením se všemi ochotnými ženami, a za dobu, co ho znám, se nejméně třikrát všemožnými způsoby vykroutil ze zasnub, pomyslel si jeho přítel, ale nestálo mu za to pronést poznámku nahlas – nepovažoval ji za významnou. Krom toho myšlenka na zasnoubení v něm vyvolávala nepříjemné vzpomínky. Raději sledoval manželé Richterovy zdravící se pokynutím s dalšími páry a směřující ke zdobnému vchodu divadla.

Směrem od nádraží se ozvalo povědomé sílicí hrčení – a Sattler zachytil zprvu jemný, vzápětí už nepříjemně silný pach benzínu. Na kraji ulice zastavoval dlouhý moderní vůz. Sattlerovi neušel zasněný pohled, který Křížek upíral na nablýskaný automobil.

„Praga Grand,“ poznamenal Křížek, těžko říct, jestli spíš pro sebe, nebo si všiml přítelova podmračeného výrazu. „Začali ji vyrábět teprve letos. Jeden z nejúžasnějších automobilů vůbec!“

Eliáš Sattler měl k veškerému technologickému pokroku velmi kladný vztah, pokud ho však onen pokrok nezanechával bezmála slzičeho z páchnoucího dýmu. Pokud si musel vybrat, dával přednost zápachu koní, ačkoli ani v jejich přítomnosti nerad setrval po delší čas, a úplně nejraději jako dopravní prostředek volil vlak nebo tramvaj, ač ani pach uhlí či nemytých lidí ho zvláště netěšil. Telefonní přístroje nebo elektrické osvětlení – to byl pokrok, který mu byl příjemný svou vstřícností k jeho čichovým buňkám.

„Pojďme dovnitř,“ řekl, ale vzápětí se zarazil, když se muž a žena, kteří vystoupili z automobilu, dali do řeči s Richterovými. Zdálo se mu, že se oba páry musejí dobře znát. Druhý muž mu byl povědomý.

„Ovšem,“ zašeptal vzápětí.

Křížek se k němu otočil. „Znáte ho?“

„Včera jsem strávil určitý čas prohlížením nedávných ročenek Kasina, abych se dozvěděl více o Richterovi a jeho rodině. Tenhle muž tam byl také. Je to jeho mladší bratr Gustav a ta žena musí být jeho snoubenka, Marie Luisa Leitnerová.“ Sattler od obou párů odtrhl zrak. „Půjdeme. Dost času a příležitost je zastihnout budeme mít o přestávce.“

Samotné opeře předcházela inscenace Moliérový hry *Měšťák šlechticem*. Ačkoli právě teď Sattler nemohl s případem ani svým

výzkumem nic dělat, nedokázal se na dění na jevišti plně soustředit, nehledě na to, že francouzské komedie nikdy příliš nemiloval. Přemýšlel o své včerejší návštěvě starého známého, o Adele a Albertu Richterových i zlobném obsahu dopisů. Měl obavu, že i když pro ně tuhle bitvu vyhraje, Richterovi dříve či později stejně prohrají.

Společnost... Je to skoro sprosté slovo, přemítal, zatímco zpola nepřítomně pozoroval herce. Na jevišti i ve skutečnosti se zdálo, že zvítězí nad všemi jednotlivci, a dle jeho zkušenosti pouze na jevišti to tak občas nedopadlo.

Po začátku přestávky se s Křížkem rychle zvedli ze sedadel a zamířili do haly, kam proudili všichni diváci z galerie a lóží. Sattler koutkem oka zachytil tvář Adely Richterové – a vzápětí už vedle ní spatřil jejího manžela. Ještě nebyli s nikým zabráněni do trvalejší konverzace, jen se zdravili s dalšími návštěvníky. Z chodby se k nim už blížil Gustav s partnerkou, ti byli ale naštěstí zastaveni a následně zapředeni do rozhovoru se svými známými.

„Promluvím s Richterovými, dokud je čas,“ řekl Sattler Křížkovi, nečekal na jeho odpověď a nonšalantním krokem zamířil k Albertovi a Adele. Dařilo se mu proplétat se houstnoucím davem, aniž by se někde zdržel a – což přimělo vzdalujícího se Křížka k pobavenému úšklebku – zřejmě i aniž by někoho po cestě urazil.

Adela si přicházejícího Sattlera povšimla a její zdvořilý společenský úsměv na nepatrný okamžik pohasl, vystřídán směsicí obav a zvědavosti. Ihned se ale ovládla a opět se zatvářila jako pravá dáma.

Sattler napohled náhodně zamířil jejich směrem, kousek před nimi se zastavil a zadíval se na Richtera. „Albert Richter?“

„Ano, a vy jste...“

„Eliáš Sattler. Viděli jsme se před několika lety na přednášce pořádané spolkem cestovatelů, na té o památkách Indočíny. Vzpomínáte si?“

„Ovšemže,“ pousmál se zdvořile Richter, přesně podle očekávání. Dát najevo, že si na někoho nepamatuje, by v podobné chvíli bylo nanejvýš neslušné. „Dovolte mi představit vám svou manželku, Adelaidu Marii.“

Sattler ji formálně pozdravil. „Madam.“

Aby zabránil Richterovým se ihned odpojit a pustit se do konverzace s někým jiným, vzápětí se zeptal: „Jak se stavíte k pokračování činností spolku, pane Richtere? Musím přiznat, že já jsem z něj vystoupil krátce nato. Neměl jsem pocit, že by mi členství něco dávalo.“

Bylo mu téměř jedno, o čem začnou hovořit, potřeboval jen příležitost strávit chvíli s Albertem Richterem, záminku navázat rozhovor a moci být chvíli poblíž a pokusit se rozeznat něco zajímavého svým čichem. Opera poskytovala přímo dokonalé prostředí, co se týkalo možnosti začít rozmlouvat s neznámým člověkem bez probuzení stínu podezření, a přímo příšerné, pokud šlo o podmínky pro jeho čich. Lidí bylo příliš mnoho v příliš těsném, uzavřeném prostoru. Jak tam postávali v hloučcích a korzovali, mátlí jeho citlivý smysl nadměrným množstvím vjemů. Navíc těch parfémů, pomád a kolínských... Na jinou příležitost však raději nechtěl čekat.

Zatímco Richter hovořil o aktivitách spolku cestovatelů, Sattler se pokoušel soustředit na okolní pachové vjemy, odfiltrovat všechny nepotřebné a vnímat jen ty týkající se Alberta Richtera.

Drahá kolínská, ale v přiměřeném množství, bylinné mýdlo, a pod tím vším zatím nic zvláštního. Podle tělesného pachu je to obyčejný

zdravý muž, nejevící momentálně žádné známky strachu nebo jiných vypjatých emocí... leda bych nějaké zkusil vyvolat – aniž bych v něm vzbudil podezření, že vím o těch dopisech, proběhlo Sattlerovi hlavou. Tady zřejmě nemělo cenu se snažit zjistit cokoli jiného než základní dojem z Richtera.

„Děkuji, zdá se, že ve věci odchodu ze spolku jsem o mnoho nepřišel,“ usmál se v odpovědi na Richterovo sdělení.

„Nemohu s vámi zcela souhlasit. Činnost spolku je stále ještě kulturně velmi zajímavá, byť se jeho okruh zájmu mírně zúžil,“ pravil Richter. V tu chvíli se k nim přiblížil jiný muž, jenž se s Richterem pozdravil a dali se do řeči. Richter se Sattlerovi omluvil a navázal na nový rozhovor.

Sattler uprostřed davu osaměl s Adelaidou Richterovou.

„Zjistil jste do dnešního dne něco? A mluvte se mnou česky, prosím,“ požádala ho tiše Adela. „Albertova čeština je velmi lámaná, stěží by rozuměl, i kdyby nás náhodou zaslechl, stejně jako většina lidí okolo...“

„Doposud nic jistého. Zatím s vámi nepotřebuji znovu hovořit. Přišel jsem se seznámit s vaším manželem, je pro mne nezbytné ho poznat, abych zjistil více o možné motivaci pro ty dopisy.“

Richterová vypadala zklamaně, ale rychle se ovládla a přešla zpět do němčiny. „*Ja, sicher.*“

Ukončili krátký rozhovor právě včas – z davu vedle nich se právě vynořil Gustav Richter. Sattler z pověstí o něm získal dojem, že konverzace v českém jazyce za takovýchto okolností by ho překvapila a pravděpodobně nepotěšila.

Gustav pokynul Adele, a pak zaměřil pozornost na něj. „Promiňte, nemyslím, že jsme dosud měli tu čest...“

„Eliáš Sattler.“